

M5.008	Principis i models d'intervenció psicopedagògica	oct. 14	Crèdits:
Professor responsable de l'assignatura	Toni Badia Garganté	feb. 15	5.0
Consultors	Pere Alzina Seguí		

Índex

Presentació

Descripció

L'assignatura en el conjunt del pla d'estudis

Camps professionals en què es projecta

Coneixements previs

Objectius i competències

Continguts

Recursos

Consulta dels materials de què disposa l'assignatura

Materials i eines de suport

Bibliografia i fonts d'informació

Metodologia

Avaluació

Consulta del model d'avaluació

Avaluació continuada

Avaluació final

Feedback

Dates clau

Presentació

Descripció

Principis i models d'intervenció psicopedagògica és una assignatura de l'especialitat d'Orientació Educativa, dins el màster de Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'idiomes.

L'assignatura principis i models d'intervenció psicopedagògica es concep com una assignatura introductòria, que té com a prioritat immersió l'estudiant en el model que ha d'orientar la seva tasca professional, és a dir, el model col·laboratiu/mediacional de l'assessorament que es fonamenta en l'enfocament constructivista sistèmic dels processos de desenvolupament, ensenyament i aprenentatge.

L'assignatura permetrà que els estudiants adquireixin competències relacionades amb el coneixement de la història i el desenvolupament recent de la intervenció psicopedagògica, els diferents models d'intervenció i assessorament psicopedagògic, la caracterització del procés de col·laboració entre l'assessor i els professors, el marc normatiu de l'orientador educatiu, els àmbits d'intervenció en relació als processos d'ensenyament i aprenentatge i les competències de l'assessor.

L'assignatura en el conjunt del pla d'estudis

Des de l'assignatura de Principis i models d'intervenció psicopedagògica es dona a conèixer l'àmbit d'intervenció professional del professor d'orientació educativa i s'assumeixen un conjunt de premisses que són les directrius que fonamenten la seva actuació; per tant, és el marc de referència des del que abordar la resta de les assignatures de l'especialitat i és un referent clau des del que analitzar, de manera crítica, la realitat dels professionals que exerceixen d'orientadors educatius en els centres educatius de secundària.

Camps professionals en què es projecta

A l'assignatura Principis i models d'intervenció psicopedagògica abordarem l'àmbit professional i el model que ha de fonamentar l'exercici de les diverses tasques, del professor de secundària de l'especialitat d'orientació educativa a l'educació secundària obligatòria, posant especial èmfasi en una pràctica sòlidament fonamentada en la teoria.

Coneixements previs

Cal conèixer de manera comprensiva els principis que fonamenten la concepció constructivista del procés d'aprenentatge i d'ensenyament en l'àmbit escolar i haver revisat alguns exemples pràctics fonamentats en aquesta concepció.

Objectius i competències

1. Conèixer l'origen i el desenvolupament de l'orientació psicopedagògica i professional i identificar aquells esdeveniments que n'han marcat l'evolució.
 2. Apropar-se a la situació actual de l'orientació educativa, en els centres de secundària, a partir de la normativa i de l'estudi de casos.
 3. Conèixer la normativa bàsica del sistema educatiu en uns moments de transició cap a noves regulacions i marcs legals i utilitzar-la com a marc de referència que orienti la presa de decisions professionals.
 4. Comprendre les característiques definitòries i diferencials del model col·laboratiu/mediacional d'assessorament psicopedagògic i contrastar-lo amb la resta de models.
 5. Reflexionar sobre les competències professionals de l'assessor/a psicopedagògic/a vinculades al model d'assessorament col·laboratiu/mediacional.
 6. Vivenciar contextos d'assessorament per analitzar-los a partir d'un enfocament contextual i sistèmic, i prendre decisions des d'un model col·laboratiu/mediacional.
 7. Adoptar una actitud crítica respecte l'entorn social i institucional en que es treballa i el propi exercici professional, assumint que el desenvolupament professional passa per identificar els aspectes millorables de la pròpia pràctica professional i incorporar els processos de formació permanent com un requisit ineludible per a l'exercici de la professió.
-

Continguts

- **Història i desenvolupament recent de la intervenció psicopedagògica.**
- L'origen de la intervenció psicopedagògica.
- Esdeveniments que en canvien/n'amplien/matisen l'orientació.
- **El Marc Normatiu.**
- El sistema educatiu: l'organització i la gestió de centres.
- Les funcions de l'orientador educatiu: orientació i acció tutorial a l'ESO
- Atenció a la diversitat, alumnes amb necessitats educatives i plans individualitzats
- Documents, plans i projectes de l'equip d'orientació.
- Serveis educatius de suport.
- **Models d'intervenció i assessorament psicopedagògic. Caracterització del procés de col·laboració entre assessors i professors.**
- Concepcions subjacents a cada model:
 - - L'enfocament clínic: el model assistencial.
 - - L'enfocament humanista: el model de consell en l'assessorament.
 - - L'enfocament conductista: el model consultiu o prescriptiu d'assessorament.
 - - L'enfocament constructivista/sistèmic: el model col·laboratiu, mediacional
- Els processos de treball en xarxa.
- El saber fer dels professionals de l'orientació educativa.
- L'elaboració d'informes psicopedagògics.
- La intervenció del psicopedagog en processos d'innovació educativa i en el suport a la integració dins l'aula de persones amb necessitats educatives.
- **Els contextos d'assessorament i els àmbits d'intervenció en relació als processos d'ensenyament i d'aprenentatge en l'educació obligatòria.**
- Concepció d'un context d'assessorament
- Elements que el configuren.
- Disseny d'actuacions a dur a terme.
- Àmbits d'intervenció en relació als processos d'ensenyament i aprenentatge en l'educació obligatòria.
- La pràctica psicopedagògica en el desenvolupament de plans i projectes institucionals de centre.
- La pràctica psicopedagògica en el desenvolupament de projectes i programes d'ensenyament i aprenentatge.
- La pràctica psicopedagògica en el desenvolupament de projectes i programes a alumnes amb necessitats educatives especials.

- La pràctica psicopedagògica en resposta de les propostes i demandes dels alumnes, professors i famílies.
 - **Competències de l'assessor.**
-

Recursos

Consulta dels materials de què disposa l'assignatura

Material	Suport
Revista Àmbits de Psicopedagogia	Llibre-manual

Materials i eines de suport

El material de l'assignatura és la referència bàsica en el desenvolupament de la formació, i té com objectiu actuar com a base del procés d'ensenyament i aprenentatge que es du a terme mitjançant la dinàmica de l'aula i la realització de les proves d'avaluació continuada (PACs), aquestes impliquen sempre compaginar un treball individual d'estudi i de reflexió amb un treball en petit i gran grup que permeti anar més enllà de la tasca individual. Es valoren les aportacions que ajudin a la reflexió, acompanyant documents o exemples lligats a la temàtica tractada. El consultor, segons les necessitats sorgides pot aportar nous documents de consulta i estudi que ajudin a clarificar els aspectes i continguts tractats.

Per això, es consideren materials de l'assignatura el conjunt de les aportacions, tant del consultor com dels estudiants, al fòrum i als debats que es realitzaran al llarg del semestre, així com els materials complementaris que se van aportant per a complementar les diferents parts.

Rebreu en el vostre domicili el material de referència bàsica.

Bibliografia i fonts d'informació

Badia, A., Mauri, T. i Monereo, C. (2004). La práctica psicopedagógica en la educación formal. Barcelona: Editorial UOC. Bloc II. La práctica psicopedagógica en el desarrollo de proyectos y programas de enseñanza y aprendizaje.

Bassedas, E. (2007). La colaboración entre profesionales y el trabajo en red. A J. Bonals i M. Sánchez-Cano (Coords.). Manual de asesoramiento psicopedagógico (pp. 43-66). Barcelona: Graó.

Coll, C. (2009). De la LOGSE a la LEC : Reflexions al voltant de l'evolució de l'assessorament i la intervenció psicopedagògica a Catalunya. Àmbits de Psicopedagogia, 25, 4-9.

Monereo, C. (2009). Principis d'intervenció en educació. Mòdul 1. Barcelona: Editorial UOC.

Onrubia, J. (2007). Del asesoramiento a la planificación y revisión de secuencias didácticas. A J. Bonals i M. Sánchez-Cano (Coords.). Manual de asesoramiento psicopedagógico (pp. 321-348). Barcelona: Graó.

Pérez, M. L. i Carretero, R. (2009). Els sabers professionals de l'assessor psicopedagògic. Àmbits de Psicopedagogia, 25. 25-28.

Solé, I. (2009). Assessorament psicopedagògic a Catalunya. Àmbits de Psicopedagogia, 25, 10-15.

Llei d'Educació de Catalunya, 10 de juliol de 2009

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Concreció i desenvolupament del currículum de l'ESO. 20/06/2014.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Concreció i desenvolupament del currículum a Batxillerat. 20/06/2014.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Cicles de formació professional LOGSE i LOE. Cursos per a l'accés a grau mitjà i a grau superior. 20/06/2014.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Convivència i clima escolar. 20/06/2014.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Organització del temps escolar. 20/06/2014.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Formació del personal dels centres educatius. 20/06/2014.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Orientació i acció tutorial a l'ESO. 20/06/2014

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Participació de la comunitat educativa. 20/06/2014

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Objectius Prioritaris del sistema educatiu i projecte educatiu de centre. 20/06/2014

Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Documents de gestió de centres. 20/06/2014

Llei d'educació de Catalunya, 10 de juliol de 2009

Llei Orgànica 8/2013, de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, 10 de desembre de 2013. (LOMQE)

Metodologia

La metodologia d'aprenentatge i d'ensenyament pretén afavorir el desenvolupament de les competències des de l'estudi de casos que permetin posar en joc els coneixements treballats a nivell conceptual. Les PACs inclouen un treball individual, d'anàlisi i d'idees prèvies, que pretén la implicació de cada estudiant en el propi procés d'aprenentatge i, per tant, fer l'esforç de fer una primera anàlisi i aproximació individual per, més endavant, compartir amb el petit grup i també amb el gran grup i poder-nos enriquir els uns als altres aprenent a treballar en col·laboració.

S'espera, per part dels/les estudiants, un estudi crític i d'exploració, utilitzant a més a més del material bàsic, la documentació complementària, recomanada per el consultor i/o pels companys i companyes, així com el seguiment i participació activa en els espais virtuals comuns de l'aula (Fòrum i Debat). La interacció del gran grup aportant idees, comentaris i suggeriments és molt important, ja que junts aprenem més i millor. Si cadascú aporta una idea i la compartim i les anem sumant a les idees dels nostres companys ens enriqueixem exponencialment.

El procés d'avaluació es durà a terme durant el semestre mitjançant les activitats d'avaluació continuada (PAC) que es desenvoluparan individualment i en grup.

Les activitats proposades en les PAC es troben estructurades al voltant d'un fil conductor, l'assumpció de l'assessorament psicopedagògic des del model col·laboratiu i les competències professionals que hi estan lligades.

Les activitats d'avaluació continuada pretenen que l'estudiant posi de manifest la comprensió dels continguts tractats en els diferents materials d'estudi. També es pretén aconseguir que l'anàlisi i presa de decisions, en relació als casos treballats, siguin fruit de l'aportació de tots i totes els/les integrants de l'aula. Així, en totes les proves es pretén aconseguir el desenvolupament de la capacitat crítica, del contrast d'opinions sobre els temes tractats, la reflexió sobre el procés desenvolupat de manera individual i la presentació d'alternatives i de les possibles millores.

Hi ha alguns continguts que són transversals i pertanyen a pràcticament totes les PACs: el model col·laboratiu/mediacional, les competències de l'assessor i el marc normatiu de referència.

Assenyalarem algunes indicacions concretes per al treball de l'assignatura:

- Lectura inicial dels materials vinculats a cada contingut.
- Plantejament de dubtes o qüestions que puguin anar sorgint durant el treball amb els materials, mitjançant el Fòrum, l'espai de Debat, o l'espai de Grups de treball segons s'indiqui.
- A l'espai de Debat, o a l'espai de Grups de treball es poden anar treballant els continguts i els casos proposats segons s'indiqui.
- Les PACs solen incloure un treball inicial individual, que el consultor recollirà i revisarà aportant comentaris i suggeriments.
- Posteriorment, s'inicia, quan així s'ha establert, el treball en grup cooperatiu.
- El treball en grups cooperatius es poden compartir amb la resta de grups i, a partir de les aportacions d'aquests, es poden prendre noves decisions en el grup per, si s'escau, introduir modificacions en el treball realitzat.
- Finalment, incloem una activitat global en la que podeu anar incloent els diferents continguts treballats per resoldre una situació contextualitzada, real o molt complexa.

Ús dels diferents espais de l'aula:

Tauler

S'ofereixen les informacions generals: guies per treballar els materials, aclariments d'interès sobre el tema d'estudi i sobre les activitats, proves de validació i materials complementaris.

S'aporten orientacions bibliogràfiques de formació i facilitadores del procés de treball i d'estudi.

Fòrum

Possibilita la interactivitat, el coneixement i el sentiment de pertinença al grup. Es plantegen entre els companys/es de l'aula els dubtes i els diferents plantejaments que van sorgint al llarg de l'estudi de l'assignatura. Es faciliten informacions que permetin un ajust de les representacions que es va formant sobre el contingut de l'assignatura, garantint una bona formació.

Debat

S'exposen aportacions individuals i/o de grup cooperatiu i es realitzen les discussions sorgides a partir: de l'estudi d'alguns continguts de l'assignatura, de temes proposats per al consultor o propostes relacionades amb alguna fase en l'elaboració, estudi i resolució d'una PAC. S'aprofundeixen i s'interrelacionen alguns continguts rellevants sobre la intervenció psicopedagògica. És molt important la participació activa de tots els membres del grup en aquests espais col·laboratius.

El consultor manté una relació fluïda i constant amb el gran grup, amb cadascun dels grups cooperatius de treball i a nivell individual. Per tant, és molt important que plantegeu les qüestions que us preocupin o els plantejaments que no acabeu d'entendre per anar resolent-los de la manera més àgil possible.

Avaluació

Consulta del model d'avaluació

Aquesta assignatura només es pot superar a partir de l'avaluació contínua (AC). La nota final d'avaluació contínua esdevé la nota final de l'assignatura. La fórmula d'acreditació de l'assignatura és la següent: AC.

Opció per superar l'assignatura: AC

Final d'assignatura: AC

Avaluació continuada

L'avaluació continuada en aquesta assignatura consisteix en la realització progressiva, al llarg del semestre, de totes les activitats proposades i avaluades en el registre d'avaluació contínua. Les orientacions per a l'estudi i treball de cadascuna de les PAC s'explicaran en el tauler de l'aula i en els documents de l'assignatura.

Cadascuna de les activitats es valorarà de forma global i qualitativament. En qualsevol cas, el que es pretén valorar és la capacitat de transformar la informació del material en coneixement havent de fer una elaboració personal o havent-ho d'aplicar en un supòsit pràctic.

Els criteris d'avaluació seran els següents:

- participar en els diferents processos proposats per desenvolupar les PACs,
- ús comprensiu, en les tasques individuals i grupals, del contingut treballat,
- la claredat en l'exposició,
- l'argumentació, basada en criteris i raonaments.
- la implicació activa en el procés d'aprenentatge,
- la capacitat de síntesi i resum de la informació rellevant,
- l'interès demostrat per treballar de manera individual, en grup cooperatiu i en gran grup,
- els progressos posats de manifest en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge.

El consultor, després de cada PAC, elaborarà un document on se comentaran els aspectes més rellevants que s'havien de tenir en compte en cada activitat i podrà també fer anotacions i aportacions personalitzades a través de les eines adequades.

PACs:

PAC 1. Introducció a la Intervenció Psicopedagògica. Moments claus en l'evolució de la intervenció psicopedagògica: característiques i motius i/o circumstàncies. Normativa vinculada a l'exercici professional (seqüència: tasca individual, treballs en petits grups); 33% de la nota final.

PAC 2. Models d'intervenció psicopedagògica. Estudi del cas de na Hafsa, el processos de reunificació familiar, el treball en xarxa i el treball del psicopedagog (seqüència: tasca individual, treballs en grups petits); 33% de la nota final.

PAC 3. De l'atenció a la diversitat a les aules inclusives. Un context d'assessorament i intervenció en el marc d'un grup classe (Seqüència: tasca individual i última tasca en petit grup). 33% de la nota final.

Avaluació final

L'avaluació final serà la mitjana aproximada de les qualificacions obtingudes a cada PAC; tenint en compte que la darrera PAC recull tots els aspectes teòrics i pràctics treballats en l'assignatura.

Feedback

Els resultats de cada activitat en el marc de la cada PAC se comentaran de manera global i de manera particular si es considera necessari. És important mantenir una fluïda comunicació constant al llarg de tot el procés, tant en els espais públics com en els espais de comunicació particulars. Cal estar atent als comentaris i suggeriments del consultor i dels companys, ja que ens poden aportar noves idees i coneixements que permetin millorar la comprensió d'una determinada pràctica.

Dates clau

Títol	Inici / Enunciat	Lliurament	Solució	Qualificació
PAC 1: Activitat 1 Individual. Introducció a la intervenció psicopedagògica.	17/10/2014	27/10/2014	01/11/2014	01/11/2014
PAC 1 Activitat 2 Grups cooperatius	27/10/2014	06/11/2014	10/11/2014	10/11/2014
PAC 1 Activitat 3 Grups cooperatius	06/11/2014	17/11/2014	21/11/2014	21/11/2014
PAC 2 Activitat 1. Individual	17/11/2014	27/11/2014	02/12/2014	02/12/2014
PAC 2 Activitat 2 Grups cooperatius	27/11/2014	06/12/2014	10/12/2014	10/12/2014
PAC 3 Activitat 3 Grups cooperatius	06/12/2014	15/12/2014	19/12/2014	19/12/2014